

NOVA DOBA

Študijska knjižica
plačano do
dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi za mm višine stolpca 50 p. Reklame med tekstom 70 p.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst., Telef. 53.
Upravištvo: Strossmajerjeva ul. št. 1, pritličje, Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

EM. LILEK: Francoski in angleški časopisi o sedanjem konfliktu med Francijo in Nemčijo.

(Konec.)

Iz teh poročil je razvidno, da Nemci nimajo pričakovati nobene diplomatske podpore od Angleške. Tudi obupni klic v Ameriko bo ostal brez odziva. Ostanejo še ruski komunisti. Ali tudi ti ne bodo priskočili v pomoč, dokler se Nemčija ne spremeni iz nacionalne v anacionalno, komunistično državo.

Pri takšni politični konstelaciji, in ker je iz objav Lloyda George-a, Giolitti-ja, Focha, Viviani-ja, dalje iz pisem Wilhelm II., nemških in avstro-ogrskih diplomatov in generalov nesumnjivo dokazano, da so Nemci z vso silo delali na zadnje vojno in da so oni edini na krivi za napad leta 1914, bi bilo za Nemce nujno potrebno, da se v zadnjem trenutku spametujejo in plačajo, na kar so se v versajlski pogodbi 1919 obvezali. Saj je od reparacijske komisije nešteto dokazano, da je pravo na francoski, a krivda na nemški strani. Za kulturnega zgodovinarja je žalostna konstatacija, da cel nemški narod kolikor ga je na svetu, vse njegove politične stranke, vsi njegovi sloji od vajenca do mojstra, od delavca do delodajalca, od učenca do profesorja stoji z vlado vred na stališču, ki ga med njimi zopet samo eden učenjak obsoja, to je univ. prof. Foerster. Ta nemška solidarnost, ki jo občudujemo iz narodnega stališča, je nam zoperna v vprašanju reparacij, v vprašanju nemškega dolga.

Francozi so po frankfurtskem miru leta 1871. hiteli in si šteli v čast, da jimprej izplačajo Nemcem ogromni vojni dolg v znesku 5 milijard v zlatu. Izplačali so ga že v 2 in pol letih namesto v treh. Nemci pa smatrajo za svojo dolžnost, da najprej zavlačujejo izplačevanje dolga, končno pa da ga sploh ne plačajo, ko so Francozi začeli z eksekucijo v Porurju.

Nobeden objektivni človek, ki ve kar tudi Francozi vedo, da se Nemci z vsemi mogočnimi sredstvi pripravljajo, ne valjda da bi popravili na francoskem provzročeno škodo, ampak za revanšo, za nov napad, ne bo zameril

Hégésippe Moreau:

Mali čevljički.

6. januarja 1776., na dan Sv. Treh kraljev, se je na zadnjem krovu francoske ladje Heron vršil jako zanimiv dogodek. Vsi častniki, ki niso bili na lažji službeno kje drugje zaposleni, so se sprehatali govoreč in kadeč po krovu, ko se pojavi mlad mornarski aspirant, stopi na stopnice, ki so vodile v kapitanovo sobo in zakliče:

»Odkrijte se, gospodje! Kraljica je tu!«

A vendar Maria Antonietta ni bila zapustila Versaillesa.

Kdo pa je bila ta samosilnica, ki se je dvajset sto milj od Versaillesa potastila žezla, ki ga je zakonita kraljica samo za trenutek zamenjala s pastirsko palico?

Kraljico, ki jo je pozdravljalo moštvo Hérona je bila nedolžna in minljiva kraljica boba.*)

*) V Bretaniji je stari običaj, da se na večer Sv. Treh kraljev zbere mladiča. Dekleta predejo, fantje jih zabavajo. Ob določeni uri prinesejo na mizo velik kolač, okrašen s klejem. Načnejo ga in ona devojka, ki dobi v pecivu bob, je kraljica tega dne.

Francozom njihov energični nastop v Porurju, ker njim se gre za življenje ali smrt.

Po članku »Une instance contre l'Allemagne« v citiranem »Journalu des Débats« Nemci ne kljubujejo samo Francozom, ampak tudi celi veliki antanti. Po čl. 380 versajske mirovne pogodbe mora biti plovitba po Kilskem prekopu zmirom svobodna vojnim in trgovskim ladjam vseh narodov, ki živijo z Nemčijo v stanju mira, in sicer na temelju popolne enakopravnosti. Ker pa so nemške oblasti marca leta 1921 (»Journal des Débats« ima pogrešno leto 1912; takrat še ni veljala versajska mirovna pogodba) zabranile ulaz v Kilski kanal parniku Wimbledon, položile so Angleška, Francija, Italija in Japan Nemčijo na obtožno klopi pred haškimi razsodiščem. To je prvi slučaj, da je dobila suverenska država na tožbo več drugih suverenskih držav poziv pred mednarodno razsodišče.

Nemški zgodovinarji pišejo, da se angleški kralj Karlo II. (1660—1685) in francoski kralj Karlo X. (1824—1830) nista ničesar naučila iz žalostne zgodovine svojih prednikov. Ali se je nemški narod kaj naučil iz zadnje vojne? Nemci imajo ipe pregovore: Hochmut kommt vor dem Fall. Wer einem andern eine Grube gräbt, fällt selbst hinein. Jeder ist seines eigenen Glückes Schmied. Du darfst dich nie in's Unrecht setzen. Ali se jih držijo? Najznačilnejše za ideologijo sedanje nemške generacije je činjenica, da so prepovedali predavanje svojemu največjemu učitelju, svojemu najplemenitejšemu in najpametnejšemu sorojaku prof. Foerster-ju. In zakaj? Ker jih je hotel obvarovati nesreče, jih svaril pred vojno in jim zmirom povedal resnico. Ko se bodo enkrat Nemci držali etičkih naukov tega duševnega velikana, največjega svoje vrste, potem bodo vsi narodi z njimi sočutili. Do tistega časa pa se morajo glede občega odklona tolažiti z izreki:

Tu l'as voulu...
Volenti non fit iniuria!

Sveto-Savska proslava v Celju.

Iz slavnosnega govora g. polk. Tošiča.

Kraj XI-og veka i početak XII-og veka jeste značajan u istoriji Južnih Slovena, jer se tada Bugarska utopi u v-

Usoda si jo je izvolila v osebi mate ljubke Kreolinje z otoka Martinigna, sorodnice kapitana, ki je v spremstvu stare tete bila, ko Virginija Bernardina de Saint Pierre, na poti v prestolico, da si v slepem upanju tam poišče sreče in premoženja.

In škoda je bilo zares, da je mlada kraljica bila samo kraljica za zabavo, kajti ona je izvrševala svoja nova visoka opravila s tako samozavestjo in ljubkostjo, da bi jo radi tega zavidala i cesarica Katarina II. i Marija Terezija.

»Na kolena, lepi mož,« rekla je mlademu aspirantu, ki jo je bil privedel, »ali ne vidite, da sem izgubila rokavico? — Moj ministrski svet naj stopi bližje, in ne smejte se, gospodje, kajti predmet našega posvetovanja je resen. Ljubim svoje ljudstvo, razumete, in želim, da me i ljudstvo ljubi; gre se za to, da odločimo, je-li ga ne bi bolj privlačil moder trak na mojih čevljih, ko bel. — Kaj? zdi se mi, da si moj prvi zdravnik dovoljuje pušiti svoji vladarici v obraz, ker nima kadila! Naj eden mojih poslanev zajaše hipogrifa in naj pogleda na luni, ni-li razum dobrega doktorja danes zintraj, potem, ko se je bil napil, hodil isto pot, ko oni ranjkega Rolanda...«

In tisoče zablanih šal, tisoče ko-

zantisko more, a hrvatska se samostalnost ugasi pod krunom sv. Stevana i nestade je pod orkanom, koji dovaše od močnog Rima.

Ugarski kralj Koloman, sinovac Ladislava I, osvojio je hrvatsko primorje, koje kralj Ladislav I. na poziv svoje sestre, nije mogao osvojiti.

Osvojivši Hrvatsku sa primorjem, kralj Koloman je metnuo na glavu krunu Zvonimirovu. Time je i Hrvatska izgubila svoju samostalnost. I ako je se hrvatski narod junački borio, da povрати svoju samostalnost, ipak u tome nije kama postanu Pijemont Južnih Slovena uspeo, već su ga naprotiv Ugri i Rim u nagradu zato uvek isticali kao zaseban narod, što se to i danas jako oseća.

Ostale su još Zeta i Raška, da posle 50 godina od ovoga, u Nemanjinim rukama postanu Pijemont Južnih Slovena do današnjih dana.

Ovo značajno doba u istoriji Južnih Slovena, strašno za ova dva plemena na istoku i severu nije prošlo, a da nije imalo uticaja i na ostale slovenske države, koju su se nalazile između njih. Samo je razlika, što su ove svojom otpornošću i svešću sve ove štetne uticaje savladivale.

Zeta i Raška, formirane na slivovima reka istih imena i iz istih plemena istog naroda, kao i sve ostale slovenske države bile su kao što napomenusmo u sodbonosnim metežima, jer je i njima pretila ista opasnost ugarsko - vizantijska - rimska. Zbog toga uticaja i nastalo je cepanje Raške od Zete, međusobne borbe, zarobljavanje Uroša I. od Vukanovih sinova s pomoću Grka, jer im je ovaj svakako oteo presto; a potom oslobodjenje iz ropstva Uroša i s pomoću Ugra od strane Zetovskog Kralja Gjurgia Bodinovića i ponovno dizanje na presto.

U pomenutom vremenu propasti slovenskih država na severu i istoku u Raškoj je vladao Veliki Župan Vukan. Njegov potomak Zavid za vreme ovih meteža povukao se je u Zetu u mesto Ribnicu, današnja Podgorica, jer tada beše nastala era cepanja država na samostalne i zasebne sa svojim zavadjeni vodjama, koje su tada dizali na prestole grčki i ugarski vladari.

Tu, u Podgorici rodi se Zavidu najmlađi sin Stevan Nemanja.

ketnih otročari, nad kojima se se ti cobri mornari iz srca in tako dolgo smejali, da so jim njihove okorne pipe ugasnile v rokah.

Toda oni, ki se je zdelo da se najbolj veseli nad trumfom ljubkega otroka, je bil star bretonski mornar, Pierre Helbo, ki je imel manj gub ko ran, in ki je ravno na ta dan dobil častno medaljo, krasno nagrado svojega dolgoletnega službovanca in kojega je radi tega kapitan povabil k svoji mizi, k obedu, ki stamuprisostvovali obe kreolski dami, njegovi sorodnici, Marija - Rožica, tako je bilo ime mladi deklici, se je že dolgo časa vsa zavnela pri pripovedovanju lepih dejanj Petra Keloja. Delala mu je poklone, ga njovala, in srec trdega starca, nedotaknjeno od takih čuvstev, je bilo pri dobrih besedah tega otroka tako silno, ko pri sprejemu častne kolajne. On sam ji je stregeel: bil je tudi edni, malo je manikalo, ki je čuval nad njo, kajti teta Marije - Rožice, dobra starka, ki je radi protina bila prikovana na naslonjač, je bila ves dan zatopljena v čitanje sv. Augustina; in prenehala samo tu in tam, rekoč: »Sem, Minette, sem Marija-Rožica!«, če je videla mačko teči za miško, ali svojo pečakino za solnčnim žarkom na mostičku. Slabo vzgoje-

Kada su meteži i razdiri prestali, Nemanja se vrati u Rašku.

Kao što se vidi, Vuksan i njegovi potomci u spoljnoj politici — tako da se izrazim — imali su naslon na Vizantiju ili Grčku a on drugi na Ugarsku.

Iz pomenutih meteža, u ovim krajevima je tada prevladoao uticaj grčki sa carem Manojlom.

On je u ovoj svojoj prevlasti ipak vodio politiku cepanja srpskih država na manje i manje države, umoseći razdor među njihove vodje. Tako je onda medju najveće dve srpske države pod njegovim uticajem razdelio na četiri siva Zavidova i posvajao ih. Rašku je smenjio i dao najstarijem sinu Tihomiru. Hum dao je drugom sinu Miroslavu, Stacimru je dao Gradačku Oblast sa sedištem u današnjem Čačku, a najmlađem Nemanji dao je: Toplicu, Ibar, Rasinu i Reku sa Dubočicom — današnji Leskovac.

Od sve braće Nemanja se je najviše isticao u pogledu državnog uredjenja, narodnog prosvetovanja, kulture i stabiliziranja pravoslavne vere, podizanjem mnogih manastira, kao središta verskih, prosvetnih i kulturnih. Stoga je njegov ugled u narodu jako porastao. U tome mu je s jedne strane pomagao Manojlo, da bi s druge strane stane stvarao surevnjivost kod braće mu. Zato su medju braćom opet postale borbe, iz kojih je Nemanja izašao kao pobedilac, jer je bio najmudriji, čovek od velikih stvaralačkih ideja, jakog karaktera i čelične volje, da svoje ideje i ostvari.

U ovim je borbama uvek bio umešan prst Manojlov u cilju da na svadji bratskoj, još više širi svoj uticaj i prinosi vlast.

Ali Nemanja nije to još u početku uvideo, pa je nastojavao, da se toga uticaja oslobodi, čim se bolje oiača i učvrsti. Preduzeo je svoja dejstva u pravcu Jadranskog Mora, čuvajući se sa istoka u dolini Morave od Manojla. Ovaj, pak, video je, da mu Nemanja kvari planove, pa je udario na Nemanju. Vojske su se sudarile na Pantini, selu kraj Kosova. U ovoj borbi Nemanja je potučen do noge, u kojoj je borbi i Nemanjin brat Tihomir pao u Sitnici kao žrtva Nemanjinih kombinacija.

Ova pobeda nad Grcima, uzdigla je vrlo visoko ugled Nemanjin u narodu i dala mu mogućnosti, da nastavi i ostvari svoje planove u pogledu svoje države. Svakako u ovome vremenu i stvara

na, kakor većina deklic v kolonijah, je Marija-Rožica ni slišala, ali se delala, ko da je ne sliši. Zdad je lezla po lestvicah in se je gugala na vrveh, in takrat jo je Hello gledal od spodaj, pripravljen jo prestreči s svojimi velikimi rokami, če bi padla, kakor bi prestregel ptiča, ki ga je utrujenost premagala, ali jo plavaje rešiti iz vode, ko bi jo bil veter vrget v morje. Zdad zopet je zabavala nezaposleno moštvo s svojim petjem in svojimi plesi, in takrat se je zdelo, da je Peter Hello, res zamišljen hipona dobil smisel umevati verze in okusa občutiti ljubkost. Dan po Treh kraljih in svojega kratkega kraljevanja je bila srčkana mala žalostna in zamišljena, in stari morški volk se je postavil pred njo, nemirno in molče ko kužek, ki vidi svojega gospoda v solzah. Nj si mogel kaj, da se mu ne bi izpovedala na njegov mišlovni in vprašujoči pogled. Neka stara Zamorka, o koji so pravili, da je vedeževalka in ki ji je Marija-Rožica skrivaj prinašala kruha v gozd, ii je vedeževala nekaj posebnega, kar jo muči in kar si je dobesedno ohranila v spominu:

»Dobra mala gospodarica, jaz videti v oblaku velik kondor visoko leteti, z rožico v kljunu... Ti biti Rožica... Ti, zelo nesrečna; potem ti kraljica, potem

se ona veličanstvena ideja ujedinjenja svih srpskih državica u jednu moćnu silnu državu, od koje je Carigrad drktao. A docnije, ova se ideja urezala u srca svih Južnih Slovena, da je u slozi i jedinstvu njihovom jedini uslov slobode, moći i pravičnog razvitka.

Nesumnjivo je, da je ova pobjeda Nemanji otvorila i perspektivu ogromnih napora i stradanja. Tome idahu na ruku i same okolnosti, jer je baza u ostvarenju popustila i iščesla sa strašnim naporima mletačke vojske i smrću ugarskog kralja Stevana III., koji su u to vreme bili u borbi protivu prevlasi Manojlove.

Ostavši usamljen pod pritiskom sada gjačenog Manojla, morao je obustaviti svoju ekspanzivnost u ostvarenju svojih i narodnih ideala. Najveća smetnja toga ostvarenja bio je Manojlo sa svojim iznesenim težnjama.

Sedam godina u miru Nemanja je podizao branu te ekspanzivnosti, da je jednoga dana, kada umre Manojlo, nagomilani talasi sruše branu nesnosnoga čekanja i da taj moćni talas sruši sve, što mu na putu stoji. I ako pod pritiskom, izvršio je u ovome miru spremu dostojnu divljenja. Izmiri se sa braćom Stracimiro i Miroslavom, skupili su u bratski zagrljaj svu snagu narodnu i obrazovali jednu državu pod vodstvom Nemanjinim.

Stracimir i Miroslav upravljali su u svojim delovima u duhu već stvorene ideje Nemanjine.

I država im se tako nečujno proširi od Rudničkih i Kopaoničkih Planina do ušća Cetine u Jadransko More, Drima i Skadarskog Jezera.

Četiri godine posle poraza u Aziji u ratu sa Turcima, Manojlo umre 1180. godine. Tome se i brana Nemanjinjinoj ekspanziji sruši. Zajedno sa svojim braćom prvo je kreneno na sever do Beograda, po tom na jug i istok do Balkanskih Gora. U ovome su mu pomagali i Ugri. Zatim se okrene Jadranskomu Moru i zauzme: Skadar, severni deo sadašnje Albanije, Ulcinj, Bar i Kotor.

U dobu posle ovoga, Nemanja je bio opet u teškim situacijama, iz kojih je uspešno izlazio svojom modrošću i umešnošću, naslanjajući se na moć svoga ujedinjenog naroda. Tada je nastalo doba i Krstaških Ratova. 1187. godište bio je Nemanja uklješten između dva neprijatelja Ugra i Grka. Zato je nudio pomoć Fridrihu I. protivu Grka. Grci su ga opet zato 1190. napadali, ali je ipak uspeo, da Grci poželev njegovo prijateljstvo, jer mu je grčki car Isak dao svoju sinovicu Jevdokiju za sina Stevana.

Izgleda, da je sa ovim aktom skinuta sa dnevnog reda neprijateljstvo orčko, jer je posle toga Nemanja sve do stupanja u manastir radio na uređenje države, učvršćivanja njene moći, prosvetljavanju naroda, kulturom, ekonomskom napretku svoga naroda, — upravo mnogo intenzivnije i uspešnije nego u prvom sedom - godišnjem periodu. Ovo zato, što je sada bio slobodan i u prijateljstvu sa Grcima, koji mu niso smetali.

Obezbedivši sada svoju državu prijateljskim vezama od Grka i Rima omogućio je, da mu se država u miru razvije. Rešen, da se pod staros u miru

odmori, preda krunu i presto mladjemu sinu Stevanu, davši savet braći više religioznog karaktera. U stvari kao idolo poklonik pravoslavlja, konzekventnost njegovog postupka, proistekla je baš iz toga njegovog religioznog ubeđenja, pa je mladjemu Stevanu predao presto, jer je on bio oženjen Grkinjom pravoslavne vere, a Vukan rođakom sinog Pape Inocentija III. pa je toj strani i naginjao.

(Konec prti.)

DRAGO ŽABKAR:

Navodila in razmotrivanje k stanovanjskemu zakonu in pravilniku.

Da bo vsakemu znan stanovanjski zakon, vsaj najglavnejše točke istega, hočem podati nekak izvleček tega zakona in pravilnika. V splošnem veljajo obči zakoni glede najemniških odnošajev, ki so bili veljavni pred letom 1914, razven onih omejitev, ki so izrečene v stan. zakonu in pravilniku. Vsaka odpoved stanovanj in lokalov do 31. dec. 1924 v starih zgradbah je nedopustna, razven če potrebuje lastnik te zgradbe eno ali drugo stanovanje zase in ne stanuje v lastni hiši. V tem slučaju sme odpovedati lastnik, če se je v dotičnih krajih vselil pred 25. jul. 1914 in če je prišel v posest te zgradbe pred 1. nov. 1918 v zakonitem roku, t. j. v Celju 3 mesečni. Isti rok velja tudi za tiste posestnike, ki so državni ali samo upravni nameščenci in za tiste, ki se bavijo s posli širšega javnega interesa, ter za take lastnike, ki so kupili hišo pred 1. nov. 1918, se sicer šele po 25. juliju 1914 priselili, a so imeli že pred tem časom domovinsko pravico v tej občini. V vseh drugih slučajih pa imajo tisti hišni lastniki, ki stanujejo v tujih zgradbah pravico odpovedati na 1 leto. Odpoved se izvrši potom pristojnega sodišča, a morajo lastniki popreje zaprositi pri stan. oblasti za odpovedno dovoljenje. Ta stan. oblast določi, ako je v hiši več najemnikov tudi najemnika, kateremu se sme odpovedati.

Lokale odpovedati smejo oni lastniki, ki so oddali te lokale pred ali med poslednjo vojno, t. j. do 24. marca 1920 v najem, če je ta lokal potreben za izvrševanje kake obrti ali drugega dela njemu, ali njegovim otrokom. Kakšen obrat bode lastnik ali njegovi otroci opravljali je brezpomembno, vendar morejo isti pri odpovedi označiti ta obrat in doprinesti dokaze, da so upravičeni opravljati to obrt in da je lokal za to sposoben. Primera: Lokal, ki se uporablja za krojaško obrt odpove hišni lastnik, ki hoče v istem opravljati gostilniško obrt. Doprinesti mora koncesijo za gostilniško obrt in uradno potrdilo, ter dovoljenje obrtne oblasti, da je ta prostor pripraven za izvrševanje te obrti itd.

Na isti podlagi je upravičen odpovedati tisti lastnik, ki izvršuje svojo obrt v tuji zgradbi, toda mora lokal v tuji hiši najkasneje v 8 dneh, ko se

vseli v lastno hišo, zapustiti. Odpovedni rok za one lastnike, ki so se vselili po 25. juliju 1914 ne glede na to kedaj so kupili hišo, kakor tudi za one, ki izvršujejo obrt v tuji hiši je 6 mesečni. Za vse one pa, ki so se pred 25. julijem 1914 priselili in one, ki so se sicer pozneje priselili, pa so že pred tem časom imeli domovinsko pravico v tej občini, velja zakoniti t. j. 3 mesečni odpovedni rok. Če se gre za državne, samoupravne, prosvetne, humanitarne, zdravstvene naprave in zavode širšega javnega interesa (tudi lekarne) je odpovedni rok enoletni. Za one lastnike hiš pa, ki so oddali te lokale po vojni t. j. po 24. marcu 1920 pa ne veljajo te omejitve in smejo isti odpovedati ali v zakonitem trimesečnem ali pa v pogojnem roku. Nejasno je, ali je za tako odpoved upravičen tudi oni lastnik, katerega prednik je dal v najem lokale in ali je prešla pravica take odpovedi tudi na naslednika. Vse odpovedi glede lokalov izreka in izvršuje pristojno sodišče in ni potrebno predhodno dovoljenje stan. oblasti.

Pravico odpovedi imajo lastniki tudi v takih slučajih, ako morejo staro zgradbo podreti in zidati novo zgradbo na istem prostoru. Take prošnje je vlagati na stan. oblast in je priložiti objednem tudi izjavo, s katero se zaveže lastnik, da bo pričel takoj ko se stranke izselijo s podiranjem stare ozir. zidanjem nove zgradbe. Istočasno mora predložiti lastnik v vpogled tudi od pristojne stavbene oblasti odobrene načrte. Take odpovedi se vršijo potom stan. oblasti.

Razven teh primerov, ki spadajo med omejitve pa ima lastnik pravico odpovedati v občini na podlagi občin zakonskih odredb in sicer samo, ako je najemnikovo obnašanje po občin zakonih napram lastniku žaljivo in ni zakrivil tega obnašanja lastnik sam ali tako, da je na očito škodo lastnikovo, bodisi, da izvira ta škoda vsled velike nemarnosti najemnikove, bodisi po njega krivdi, ali če se na jeti deli vporablja v druge svrhe, kakor je njih namen, ali pa ako krši najemnik ponovno in težko hišni red. Seveda mora biti ta hišni red v skladu z občin zakonom. Odpovedno pravico ima hišni lastnik tudi v tem slučaju, ako zaostane hišni najemnik zaporedoma 2 meseca ozir. 2 zakonita roka v najemini. Te odpovedi se vrše potom pristojnega sodišča in ni potrebno nikako predhodno privoljenje s strani stan. oblasti. Važno za najemnike pri tej zadnji vrsti odpovedi je določilo čl. 14 pravilnika, kateri predpisuje, da se takim najemnikom ne smejo več dodeljevati stanovanja, torej ostane isti brez stanovanja in morejo stanovanjski najemniki obračati posebno paznjo na to določbo. Če lastnik prostorov, katere je odpovedal na podlagi vseh teh predpisov ne vporablja v teku 1 meseca, se isti kaznuje in se ti prostori zopet dodelijo prejšnjemu najemniku.

Važni so členi, ki predpisujejo prisilno zidanje stanovanjskih in poslovnih zgradb za take denarne za-

vode in zavarovalnice, kakor tudi trgovska in industrijska podjetja, ki imajo značaj veleindustrije in veleobrti, pa so nastanjene v starih zgradbah. Tem zavodom predpiše rok za zidanje novih zgradb stanovanjsko sodišče. Ta rok ne sme biti daljši kot leto dni. Vpoštevati pa je pri tem seveda vse okolnosti podjetja, da ne bi bilo isto radi zidanja ogroženo v svojim obstoju. Vse podružnice se smatrajo skupaj kot celota in vpoštevati je dejstvo, ali in koliko takih zgradb je ta celota sezidala v cel državi. V poštevek pride tudi dejstvo, ako ustanove nameščenci takega podjetja stanovanjsko zadrugo s podporo podjetja.

Onim najemnikom, ki imajo več kakor 1,500.000 — Din imovine ali pa več kot 60.000 — Din rednih letnih dohodkov predpiše stanovanjsko oblastvo 1. stopnje, da morajo v roku nadalje 2 let zgraditi lastno stanovanjsko zgradbo, ako nimajo v državi lastno hišo. Ako v tem določenem roku ne postavijo lastne zgradbe, se jim stanovanje odvzame.

Seveda je smatrati za hišo le take zgradbe, ki odgovarjajo ekonomskemu položaju takih najemnikov; n. pr. najemnik z 2 milijonoma Din premoženja, ki poseduje kakšno viničarijo ozir. koč, ali majhno hišico z dvema ali tremi sobami je smatrati, da nima lastne hiše.

Taki zavodi in najemniki morejo na poziv pristojnega stan. oblasti v roku 15 dni prijaviti svoja stanovanja in predložiti bilance minulih let, kakor tudi izpiske iz svojih knjig. Če tega ne storijo, se kaznujejo in se v novič z istim rokom pozovejo za predložitev zahtevanih dokazil. Ako tudi na ta poziv ne odgovorijo, odloči stan. oblast, po lastnem prepričanju in jim predpiše rok, ki pa ne sme biti daljši kot mesec dni, da začnejo zidati novo zgradbo. Ako se ne odzovejo tej odredbi, jim odvzame stan. oblast poslovne, ozir. stanovanjske prostore. Najemnikom, ki imajo v istem kraju novo, vseh omejitev oproščeno zgradbo, stanujejo pa v tujih zgradbah, odvzame stanovanjska oblast stanovanje in se morajo isti vseliti v lastno novo zgradbo. V ta namen morejo take osebe v 15 dneh, ko stopi ta pravilnik v veljavo, odn. ko dobe novo zgradbo, javiti stan. oblasti svoje dosedanje stanovanje, drugače se kaznujejo.

Novo v stan. zakonu je, da so podnajemi prosti vseh omejitev. Najemnik sme oddati in odpovedati v podnajem dane dele svojega stanovanja sam, brez stan. oblasti; onim podnajemnikom, katerim se je dodelilo take dele stanovanj rekvizičijskim potom, se ne more brez vzrokov, ki so navedeni med točkami odpovedi, odpovedati. Ti sledni podnajemniki in pa taki, kateri posedujejo prazne dele stanovanj in ne vživajo nikakih drugih ugodnosti, torej nimajo ne postrežbe in ne uporabljajo pohištva ali česar koli najemnika in katerih prostori se smatrajo za celoto, t. j. imajo posebne vhode, prenehajo biti podnajemniki in plačujejo najemnino naravnost hišnemu lastniku. Najemniki, ki od-

hud vihar, in ti umreti. — »Bila sem večeraj kraljica«, je pristavila, »in pričakujem samo še viharja. ki me mora »gonobiti...« — »Ne boite se gospica«, odgovori Hello: »v slučaju, da bi bil Heron v nevarnosti, zgrabite samo konec mojega pasa ... tukaj ... tako, in, z božjo in pomočjo svojega patrona, (velikega svetnika, evo: kajti hodil je po vodi, ne da bi se utopil, kar je, pri moji mornarski veri, jako lep čudež!) se bode tako lahko izkrcali, ko ladnica s tremi jabori.«

Je neka starost, ko vse bolesti minejo lahko in brzo, ko večerna melanholija zjutraj izhlapi ko rosa; in Marija-Rožica je bila te starosti. Drugi dan je že plesala; dnevi, tedni so minuli, ne da bi uknila to radostno veselost; toda ni se godilo tako njenim malim čevljičkom. Zadnji skok farandola*) jih je popolnoma uničil. Žalobog je bila garderoba teh dam površna; bili sta namenjeni v Pariz, ni sta menili počakati nasvetov mode njegovega cesarstva, da jo zpolnite. Kmalu je bila torej Marija-Rožica prisiljena sedeti nepremično poleg svoje tete, skrivaje svoje gole nožice pod obleko, glavico in truplo nemirno v mrzlični potre-

*) Farandol je provensalski ples.

bi se gibati, a ni se upala storiti koraka! Mala kraljica je plakala tam, ujeta ko v zakletem stolpu, in pričakovala, da jo bo vitez, ki bo mimo jezidil, osvobodil.

Ta vitez je prišel in bil je to Peter Hello. »Pustiti nebotne tako lepe nožice«, je rekel ogorčeno, »zamore samo oni, ki nimata ni malo srca!« Toda, če je pesnik pel: Ogorčenje kuje stih, ni rekel, da zamore šivati čevljev. Peter Hello je preišljeval, se bil ob čelo, se praskal po glavi.

»Košček usnja! svojo pipo in svojo kolajno dam za košček usnja!« je rekel z obupno energijo Riharda III., ki je klical: »Konja! moje kraljestvo za konja!« Gotovo, ko bi bil poznal zgodbo o don Quichottu, bi bil skoraj vrgel vse ladnje mreže v morje in bi se predrnil hvalešati, češ, da ima tako srečno roko ko Sancho Pansa, ki je, ko je bil vrgel svoj trnk postrvam, videl copate se nanj ujeti. Iskal je, brskal, preobračal, gledal povsod, kjer bi ni miška ne godla skoz. Končno je vzkliknil veselja, z vzklikom sličnim Harpagonovemu*), ko je bil našel svojo skrinjico. To kar je Hello našel, pa ni bila ni cvetica, ni zaklad, bilo je ne-

*) Harpagon, glavni junak Molierovega »Skopuha«.

kaj mnogo bolj dragocenega, prmejko-koš: bil je škorenj! škorenj voljaka, ki je bil ubit na krovu; zletel je bil na dno ladje v neki kot, Bog ve, kako! Od takrat je ostal tam in žaloval po bratcu — dvoječku, utopljenem v morju, ali pokopanem v trebuhu soma, preišljejuoč, ko La Fontainova podgana, da ga stvari tu na zemlji ne bodo več upoštevale. Toda Peter Hello je odločil drugače: posluševal se je svojega bodala namesto šila in kopita, ter je prebadal in rezal tako dobro, da je napravil v manj ko eni uri ... želel bi, da bi mogel reči, da je napravil par čevljev; toda iz spoštovanja do resnice se ne upam ... Kar je bil sešil, to niso bili precizno ne čevlji, ne čizme, ne stiflete, ne nogavičice, ne copati. Bil je to v umetnosti čevljarstva, nek originalen, fantastičen, romantičen izdelek, neka stvar brez imena. Dobri Hello je takoj stekel v kabino Marije-Rožice, kjer se je, potem, ko je z velikim trudom in med glasnim smehom mlade deklice obul in omotal nje gole noge s tem obuvalom, razkoračil, prekrižal zmagoslavno roke na prsih, češ: »Evo ...« in uro kasneje je Marija-Rožica že plesala, plesala z utežjo na vsaki nogi, med ploskanjem svojega občinstva, ki si ga je pridobila na dvojen način, kajti v tem plesu je bila združena

umetnost in moč.

Končno, po dolgi poti, je zaklicala straža: »Zemlja!« In bil je, zasigurnam vam, res ganljiv prizor med mornarjem in mlado Kreolinjo. »Mislija bom vedno na vas in vaše čevljičke bom shranila za spomin, ko relikvijo«, je rekla Marija-Rožica, da potolaži Petra Hello-ja, ki je pokril solzne oči s svojo žilavo roko. — »Oh!« je odgovoril in sklonil glavo, »vi greste v Pariz, kjer bode med novimi prijatelji pozabili ubogega Helloja, s kojim se ne bode več pečali.« — »Vedno!«, je odgovorila ona, ko jo je teta potegnila dalje. Sledil ji je dolgo z očmi: pogosto se je obračala, in ni je že več mogel slišati, ko je še vedno govorila, mahljaje z robcem: »Vedno, Hello, vedno!«

Peter Hello ni mogel vedeti, je-li mlada deklica bila mož-bešeda, kajti, le redkokrat se je izkrcal in je padel v amerikanski vojski.

Dobro! nahajamo se sredi cesarstva, v gradu Malmaisonu, zavetišče plemenite in nesrečne Jozefine, zakonito ločene vdove še živečega Napoleona, toda še vedno cesarice, in oboževane od Francozov, ki so jo bili poročili oni tudi v svojih srcih in ki niso nikakor soglašali z ločitvijo.

Naslonjena na klavir v svoji sobi, je

dajejo stan. dele v podnajem so dolžni te podnajemnike, kakor tudi višino najemnine naznaniti hišnemu lastniku. Zoper sklepe razsodišč, če so bili soglasno, torej od predsednika in obeh prisodnikov sklenjeni, ni nobene pritožbe. Ako pa se je razsodba izrekla z večino glasov, potem je dopustna pritožba v roku 8 dni po dostavitvi ozir. priobčitvi odloka potom pristojne stan. oblasti na stan. sodišče. Za predsednika, kakor tudi za prisodnike razsodišč se smejo predlagati le tiste osebe, ki so bile imenovane od stanovanjske oblasti in katerih lista se je tudi že objavila. Zvišanje najemnine od 1. jan. 1923 do 31. dec. 1924 je dopustno samo enkrat. Vsako ponovno povišanje, ko se je najemna sporazumno dogovorila ali od strani razsodišča določila, je nedopustno. Istotako so dolžni plačevati povišano najemnino oni najemniki, kateri so isto že pripoznali s tem, da so temu povišanju pritrtili, ali pa, da so to povišano najemnino že enkrat plačali.

To so najnovejše točke novega stan. zakona in pravilnika in sem smatral za potrebno, da so o istih poučeni vsi sloji, torej taki, ki ne pridejo v dotiko z uradnim listom, ali pa stilizacijo istega ne razumejo in mogoče drugače tolmačijo. Mogoče je, ker so v tem zakonu in pravilniku hibe in vrzeli, da tudi nasprotujoče, vsaj tako zgleđa, določbe, da sem eno ali drugo stvar orisal drugače kakor je mišljeno. V tem slučaju bi me veselilo, ako se dotične točke od kake druge strani točneje pojasnijo. V obče pa bodo praksa in odločbe druge instance v kratkem pokazale pravo stališče.

Politične vesti.

Stari, svetovnoznani propadli kandidati je celjski Rebek. Pri vsaki volitvi je kandidiral, pri vsaki je propadel, tudi 1. 1920 kot kandidat demokratske stranke. Celjani prorokujejo vsaki listi, na kateri kandidira Rebek, gotov propad! Tako dobesedno se glasi notica mariborske »Straže«, lista, ki ga pišejo katoliški duhovniki in je namenjen katoliški inteligenci. Poznamo g. Rebeka kot moža, ki dela na narodnem in gospodarskem polju že dolgo dobo let požrtvovalno in uspešno. Njegove zasluge za povzdigo narodnega življa in naše obrti so nevenljive. Ob tem gnusnem zasmehovanju našega širom naše domovine znanega in spoštovanega javnega delavca g. Rebeka se spominjamo onih časov, ko je g. Rebek z njemu lastno energijo in neustrašenostjo kot številni kandidati v ponemčenih trgih in mestih prejel shode, budil naš narod in zbiral glasove slovenske, ne za sebe, pač pa za čast slovenskega imena. Njegovo delo je segalo daleč izven njegovega okolišja vse tje, kjer je gospoda, ki danes g. Rebeka junaško smešijo po časopisu, snala ali pa opravljala »narodno delo«, ki je bilo plodonosno za razne narodne junake današnje dobe.

Zborovanje demokratske stranke v Mariboru. V mariborskem Narodnem domu so imeli zaupniki demokratske stranke iz obeh mariborskih volilnih okrajev zborovanje, katerega so se udeležili tudi zastopniki obrtništvu in pa stanovske kmetsko - obrtne zveze. Zbo-

vzhičeno. Bile so tu tako lahke tančice, da bi bile odletele z njimi ko Devica, ko bi jih ne težili dragulji, vvezeni v nje; videle so španske mantilje, jutranje obleke še vse polne dišav iz Orienta, in tako krasne kraljevske obleke, da bi jih še celo Lurška Mati božja oblekla samo na dan Vnebohoda.

»Vzemite, otroci,« reče dobra cesarica, »in dobro se zabavajte. Prepustim vam vse te lepe stvari, ki jih tako občudujete, prav vse, razven ene same, kajti predragocena je in preveč posvečena, da bi se mi je kdo dotaknil.

Nato, videč vstajati pri teh besedah zvedavo radovednost v vseh očeh: »Lahko vam pa pokažem ta zaklad,« pristavi.

Kaj je neki bilo to čudo, čigar dotakniti se je bilo prepovedano, potem ko so si smele drage volje izbirati toliko čudovitih stvari?

Končno se je Jozefina usmiliła te nebrzdane radovednosti, ki jo je bila ona sama z nedolžnim veseljem zbudila, je brskala v nekem kotu svoje cesarske

rovanje je vodil podpredsednik demokratske oblastn. organizacije dr. Lipold. Prvi govornik predsednik obrtnega društva g. Novak je naglašal, da so se napredni pridobitni sloji odločili za demokratsko stranko predvsem zato, ker jim je stranka zagotovila lastnega zastopnika, katerega so izbrali v osebi g. Ivana Rebeka, ključavničarskega mojstra v Celju. Kandidat g. I. Rebek je orisal svoj program, katerega so navzoči soglasno odobrili. Dr. Pučnik iz Slovenske Bistrice je pozdravljaj ustanovitve stanovske kmetsko - obrtne zveze, ki kandidira bistrškega podžupana g. Gumzeja, čegar deviza je »Boj za cenejši kruh.« Od številnih zborovalcev burno pozdravljen je nastopil dr. Kukovec, ki je govoril o političnem položaju v splošnem in posebej še o volilnem položaju v mariborski oblasti. Povdarjal je, da so kandidature demokratske stranke najjasnejši dokaz ljudske volje. Sporočil je željo štajerskih vinogradnikov, da naj stranka kandidira tudi vinarskega strokovnjaka in to vinarskega ravnatelja g. Puklavca iz Maribora. Predlog sa navzoči soglasno odobrili. Koncem svojega govora je dr. Kukovec spodbujal zborovalce k delu na volitve. Predsednik zborovanja dr. Lipold je dal končno na glasovanje kandidature nosilca liste dr. Kukovca, ki je bila z viharjem odobravanjem sprejeta. Nato se je zborovanje zaključilo.

Vlada ne skliče finančnega odbora. Kakor poroča »Jutro« se je vlada odločila, da ne skliče več finančnega odbora, ker ne upa dobiti nobene odobritve za kredite, razven sklepa za regulacijo uradniških doklad. Radikalni ministri namreč nočejo, da bi pri tem sodelovale tudi druge stranke. Vlada hoče odobriti sama nekatere kredite in tudi povišanje draginskih doklad ter pravi, da bo te izdatke predložila novemu parlamentu v naknadno odobrenje. Vprašanje pa je, če bo ta vlada sploh videla novi parlament. Za uradniške doklade bo uporabila 120 milijonov Din. Pokritje za ta izdatek naj dajo dohodki od izvoza koroze in tobaka. Fin. ekon. komite je odobril izvoz 3000 vagonov koroze proti carini 400 Din. Po računu finančnega ministrstva bi to neslo naši državi za 900 milijonov dinarjev tujih deviz, s čimer se bo valuta korenito popravila. Povrh dobimo 120 milijonov Din carine. Odobren je izvoz 10.000 q tobaka, ki prinese državi zopet 100 milijonov Din tujih valut. Finančni minister dr. Stojadinovič je naročil zastopnikom fin. ministrstva na Dunaju in v Carluh, naj kupujejo na račun ministra finance naše dinarje, da se tako zviša kurz naše valute.

Radič že zopet proklamira republiko. Radič je sklical 28. jan. veliko skupščino hrvatske seljačke republikanske stranke v Zagreb. Udeležilo se jo je okrog 5000 ljudi, med katerimi je bilo mnogo radovednežev. Ko se je Radič, ki je naznanil, da bo 18. marca republika gotova, ki bo čisto nov tip države, kakršne dosedaj svet še ne pozna. Glede uradnikov se je izrazil, da bodo pustili samo »dobre« v pisarnah, druge bodo pa »bacili na polje«. Zelo hud je na Slovence, rekel je, da so Kranjci magarci. Poslušalci so poslušali govor popolnoma apatično. Za Radičem so govorili še trije seljaki, Ilija Martinič je povedal, da sta »čudo čovječanske republike« mogla u-

garderobe in privlekla na dan...

Tokrat to ni bilo niti darila Napoleona, niti delo kakega ženija: bilo je deto in darilo bretonskega mornarja Petra Hello-ja, bili so to čeveljčki Marije-Rožice.

Kajti, ugani ste bili že, cesarica Jozefina in bosonoga plesalka sta ena in ista oseba, isto srce. Ko je Napoleonov meč razrezaval Evropo ko kolač, je Jozefina - Marija - Rožica Trscler de la Pagerie, tokrat srečna, potegnila bob in vladala. Vladovala je dolgo; toda glej, nekoga dne nastane silen vihar po Evropi; sam se je dvignil sneg Rusije in padel ko bel mrtvaški prt na naše vojake; od vseh štirih vetrov so pridrvele sovražne vihere, in bili so tedaj v Franciji, med bliskom sabelj in topov in zamolklin gromenjem bitk, tako silni potresi, ko ne Antillah... Ko se je končno naše nebo zopet zjasnilo, se je prerokovanje zamorke bilo natančno izpolnilo... veliki, od strele zadeti kondor, je bil izpustil rožico, in Kreolinja iz Martinique, dvojnja kraljica, je bila umrla v viharju. Kamil.

stvariti le dva bitja. Bog ali pa Radič. Nato se je skupščina razšla.

Dr. Beneš o evropskem položaju. Na seji zunanjega odbora poslaniške zbornice je podal dr. Beneš poročila o dogodkih v Poruhruju in razvoju reparacijskega problema. Omenjal je, da priznavajo vse socialistične, kakor tudi nekatere meščanske stranke Nemčije, Francije in oficijelna mesta Češkoslovaške, Anglije, Amerike in nevtalcev pravico Francije, da se opustošeni kraji severne Francije obnove na stroške Nemčije. Minister je govoril tudi o številnih incidentih na madžarskih mejah. Položaj sicer ni tak, da bi grozili resni konflikti, vendar treba biti vedno na straži, ker je Madžarska preslaba, da bi udušila gotovo stremljenja. Poslanec Kalm je inenil, da je dr. Beneš govoril bolj v francoskem kakor v češkem interesu.

Kontrola Male antante na Madžarskem in v Bolgariji. Na predlog francoske vlade nameravajo vlade Male antante zahtevati skupno od zaveznikov, da se mednarodna kontrola na Madžarskem in v Bolgariji poveri Mali antanti.

Sporazum med Grčijo in Turčijo. Vsa preporna vprašanja med Grčijo in Turčijo so bila ugodno rešena. V podkomisiji za gospodarska vprašanja v Lausanni je Venizelos izjavil, da se strinja s predlogi zaveznikov glede medsebojne odpovedi zahtevam po reparacijah. Nadalje je prišlo do sporazuma o izmenjavi civilnih in vojaških vjetnikov in o prisilni repatriaciji prebivalstva. Izmet-paša in Venizelos sta se zahvalila predsedniku podkomisije, italijanskemu delegatu Montagni za spretno posredovanje. Pogodba med Grčijo in Turčijo vsebuje teritorialne, politične, finančne in pravne določbe, potrjuje novo turško mejo v Mali Aziji, določa, kateri otoki ostanejo pri Grčiji, kateri pa pri Turčiji ter zadošča željam Italije glede Dodekaneza. Turčija odstopa svoje pravice nad Egiptom Angliji, od katere pričakuje, da bo polagoma izpraznila svoje pozicije na Galipoliju ter umaknila svoje čete. V mosulskem vprašanju pa ni prišlo med Anglijo in Turčijo do sporazuma. Konferenca se zaključuje v par dneh.

Obsedno stanje v Poruhruju poostreno. Vrhovni poveljnik okupacijskih čet je proglašil poostreno obsedno stanje v vsem ruhrskem ozemlju. Zagrozil je, da bo vsak poskus sabotaže pri poštni, brzojavni in železniški zatri z oboroženo silo. V Koblenzu so nemški železničarji odvedli 13 lokomotiv, predno so jih mogli Francozi zadržati, zato so podre francoske čete 300 m železniškega tra. Vse osebe, ki so posipale veleindustrialce s cveticami, so bile prodirane. General Degenle je prepovedal javne razgrabe o železničarskih stavkah in je ukazal, da mora ostati osebni promet normalen. Vsak železničar, ki bi se upiral, pride pred vojno sodišče. Nabave angleškega premoga se dnevno množijo in jih cenijo za prihodnje 3 do 4 tedne na 300 tisoč ton. Kakor javlja »Daily Telegraph«, je kupil samo Stinnes že skoro milijon ton premoga na Angleškem. Poincaré je izjavil časnikarskim poročevalcem, da ostanejo francoske čete toliko časa v Poruhruju, dokler Nemci ne izpolnijo svojih obveznosti.

Avstrijska kreditna akcija ni uspela. Na Dunaju se širijo vesti, da je Zveza narodov odklonila vsako posredovanje glede kreditov Avstriji. Kancelar dr. Seipel, ki se mudi v Parizu, je dobil migljaj, naj se glede kreditov sporazume z angleškimi bankami, kar na smatrajo dunajski krogi za nemogoče.

Turki nameravajo napasti Mosul. Londonski krogi ne pripisujejo posebne važnosti grško - turškemu sporazumu. Mir med Grčijo in Turčijo bo stabilen, kadar se sporazumete tudi Anglija in Turčija. Razmerje med obema državama je precej napeto, ker zahteva Turčija vrnitev mosulskega ozemlja. Turško grožnjo z vpadom v mosulsko ozemlje je treba vzeti resno. Angleška vojaška uprava je ukrenila vse varnostne odredbe in ojačila posadke v Mosulu in okolici.

Celiske novice.

smehljaje poslušala odposlanke mladih, njej podrejenih gospic, ki so io trepetaje prosile dovoljenja uprizoriti nekaj iger v gradu. »Prav rada, drage moje«, odgovori Jozefina: »hočem vam celo preskrbeti kostunov. Radi velikodušnosti cesarja, jih vam lahko moja garderoba v izobilici nudi. Glejte, kaj mi je sluga ravnokar prinesel!« In malomarno je z nogo odrinila kožuh, razgrnjen do preprogi. Bil je tako lep, da si najmlajša odposlanke ni mogla kaj, da ne bi rekla, v znak občudovanja ploskajoč z belima rokama: »Bože! kako srečno je vaše veličanstvo!« — »Srečna«, je mrmrala Jozefina, »srečna!...«

Zdelo se je, ko da bi za trenutek zasamjala, in nje nemirni prsti so begali po klavirju, in zaigrali del neke romance.

Ntao, otrsoč se spominov, ki so io preobvladali, vstane: »Kdor me ljubi, z mano! drage gospice; pridite vaše kostume pogledat in izbirat!«

In, stopajoč pred mladim razposajenim rojem, je vstopila v svojo garderobo. Vse mlade deklice so tedaj gledale

Imamo polno in globoko razumevanje za nevoljo, razburjenost in odpor, ki vladajo med našim narodnim meščanstvom radi ukrepa vlade, ki je neupoštevajoč naše narodno čustvovanje šla rezko preko tega ter prireditve ni zabranila. Zavedamo pa se kljub temu, da živimo v svoji državi, kjer hočemo red in autoriteto oblasti, zato nam niti trenutek ne pride na um v tej svoji državi, ki jo znamo dobro ločiti od nekdanje Avstrije, segati po samopomoči in nasilju preko oblasti in proti državni oblasti. Vsaka kakoršnakoli protiakcija v obliki, ki je časti slovenskega imena tuja, bi bila le demonstracija proti našim državnim oblastim, ki so čustvovanje naroda prezrle in prireditve dovolile. Mi smo na teh naših tleh preživeli druge gospodarje, črpali pa smo iz vsake krivice še doslej nove sile. Naše obrambe in naše zmage nismo v preteklih časih iskali na ulici, našemu značaju ni to odgovarjalo. Ako danes, ko še krivica ni poravnana, demonstirajo v naši nacionalni državi z dovoljenjem naših trenutnih predstavnikov državne oblasti proti nam tisti elementi iz Celja in iz vseh zloglasnih gnezd, ki so nas še pred malo leti pobijali in gonili v ječe, ker so naše misli in naša srca šla preko Save in preko Drine, nas to dejstvo še dolgo ne bo storilo jednake ali podobne vsem onim, ki se bodo nocoj za zaklenjenimi durmi »nemške bojne trdnjave« od nekdanj in danes veselili, da je tako. Za to nam ni treba ne ulice, ne demonstracij, nam treba zato le prave železne narodne doslednosti in popolnega gospodarskega prezira vseh onih, za koje danes tako vneto vnaprej skrbi tista stranka, ki za naše brate na Koroškem in v Primorju še ni znala ničesar storiti. Je to smešen in zajedno ponižujoč pojav, ker se skriva za tem prečkani obraz onega, ki lovi mandate! Auf zum Stimmenfang!

Vi vsi pa, ki ob spominu na preteklost našo, z gnejevom v duši vidite vse to, bodite in postanite apostoli slovenske značajnosti in doslednosti, vzgojite se v tiste ljudi, ki ne bodo nikjer več poznali onih, ki se v svoji ošabni prepotenci zalagali s slovenskim delom in denarjem še danes na višji ukaz lahko iz nas norčujejo, iz nas in iz tistih, ki danes v naši državi visoke ukaze podpisujejo. Tu je naše delo, to bodi naša ulica. Bila je za nas vedno razsvetljena, čista in zlatosolna bo, ko v rast iz mladine in iz nas, ki z idejo in nacionalizmom ne znamo treovati, drug rod. Pride poprej, ko mislimo mi in mislijo oni drugi...

Celjsko mestno gledališče. Brez vsake reklame je bilo v torek, dne 30. januarja gledališče zopet nabito polno. Mnogo občinstva je moralo oditi brez vstopnic. Člani ljubljanskega narodnega gledališča so si izbrali za svoje gostovanje igro, ki se je že večkrat vprizorila v Ljubljani. Komedia »Svatba Krečinskega« ne kaže posebne notranje sile, tudi ne velekomičnih zapletljajev, dasi ni brez globokih misli in finih point. Gotovo je učinkovala igra bolj po svojih interpretih, ki so bili vsi, zlasti pa v glavnih ulogah, prvovrstni. Pod vodstvom in režijo g. Putjata se je igra lepo inscenirala ter odigrala v vsebini ter primernem tempu. Gospod Putjata sam je kreiral v ulogi Ivana Antonjiča Raspljujeva tip, ki je bil mojestersko zamišljen ter je uplaval že po svoji zunanosti in mimiki. Je pa tudi psihološko jako zanimiv. Zelo dober je bil in mnogo smeha je vzbujal, zlasti v zadnjem dejanju, g. Šest kot Peter Konstantinovič Muromskij, odlikoval se je nadalje v glavni ulogi Krečinskega g. Kralj, prav na mestu je bil tudi g. Meden kot strežaj Krečinskega. Jako simpatični sta bili obe dami, Lidica, Konstantinovičeva hčerka (gdč. Gorjupova) in njena teta Ana Antonovna Ahijeva (gdč. Rakarjeva). Obe imata jako prijeten glas, prikupljiv nastop in ste izborno pogodili tip ruske žene. Občinstvo je izražalo igralcem svojo hvaležnost z opetovanjem burnim aplavzom. Silno pa motijo začetek igre nekateri zamudniki, ki se ne morejo navaditi natančnosti.

Društvo v Celju in okolici. Ker nas razna društva, korporacije in posamezniki naravnost preobtežujejo z reklamnimi noticami za prireditve in veselice, sporočamo tozadevno, da bomo odslej prinašali reklamne notice in razne druge objave le onim društvom in prire-

diteljem, ki tozadevna vabila in lepake naročajo v naši Zvezni fiskarni. Naš list bo v tem pogledu na razpolago le našim strankam in odjemalcem. — Uprava in uredništvo »Nove Dobe«.

IV. obrtniški ples. Zanimivo je zadnje dni opazovati, s kako naglico spreminjajo notranji prostori Narodnega doma svojo notranjo obliko. Nbroj delavnih rok tekmuje pri notranjem urejevanju in krasenju dvoran. Dame in gospodje, mojstri in delavci deajo, postavljajo in napolnjujejo nove šotore, nameščajo ogromne palme, kakoršnih ti prostori še niso vsebovali. krasce oleandre, smreke, cvetje, napise, pletejo vence, žagajo in tešejo, da je veselje. Zanimanje za ta ples je v vseh krogih izvanredno, kar je razumljivo z ozirom na dober sloves, ki ga uživajo slične prireditve iz zadnjih let, in na zmerno številno letošnjih predpustnih zabavnih prireditve. Napovedani so med drugimi odlični gostje iz Maribora. Opozarjamo, da je začetek plesa ob 8. uri zvečer. Kdor se hoče udeležiti otvoritvenega plesa ali si zagurati prijeten prostor, naj pride točno. Blagajna se odpre ob 7. uri. Naj bi ne bilo odraslega Celjana, ki si ne bi 1. februarja poiskal par uric najprijetnejše zabave na IV. obrtniškem plesu.

Plesni odbor Sokolskega društva v Celju opozarja na plesni venček, ki se vrši v soboto, 3. februarja ob 8. uri zvečer v Narodnem domu kot nekaj zaključek letošnjih plesnih vaj. Razposlana so se vabila in je prav lahko mogoče, da se je morda tu in tam kozar prezrlo, kar se nam naj blagohotno oprusti. K prireditvi vabimo najljubše vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo. V petek, 2. II. popoldne se vrši zadnja plesna vaja. Pri polonaise bodo smeli nastopiti le oni, ki so se te vaje udeležili.

Sokolska maškarada se vrši kakor običajno tudi letos na pustno nedeljo (11. februarja) v velikem obsegu. Bože nedvomno najlepša letošnja prireditve. Spored objavimo prihodnjic.

V interesu javne morale prosimo g. dr. Lenarda, glavnega urednika »Samouprave« v Gornji Radgoni naj notičo, kakor je izšla v »Novi Dobi« pod gornjim naslovom in je bila dosledno ponatisnjena v njegovem listu ne označuje kot (Dopis iz Celja), to je vendarle preradikalno in meji že na komunizem, prav lepo po slovensko pa pravimo mi, ki nas še ni obsenčila mišost radikalne stranke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da je tako žurnalistično početje nedostojno, ker pa se ponavlja še kako drugače, ko nedostojno. G. dr. Lenard, na Vaših pohodih za radikalno stranko po slovenskih mestih si morate pridobiti dopisnike, ki bodo zares kaj storili, denar bi jemal še vsak hudič, glejte da dopisniki ne bodo samo prepisovali, če pa že, naj navedejo vir!

Tukajšnji oficirski dom je podaril za mestne reveže povodom proslave rojstva Nj. Vel. kralja Aleksandra I. znesek po Din 250.—

Prva hrvatska štedionica in uradna krajevna imena. V zagrebškem listu »Der Morgen«, glasilo nemškega kapitala v Jugoslaviji inserira Prva hrvatska štedionica, da ima podružnico v Celju (Cilli). Pri vseh drugih krajih, kjer so podružnice zavoda, so navedena uradna imena, le pri mestu Celje je izjema. Upajmo, da ravnateljstvo podružnice v Celju s tem ne soglašata ter ukrene potrebno, da se ta madež odstrani.

Nameščena je stalno pri tukajšnjem pošttem uradu poštarica 6. razreda Marija Rabič.

Poneverba. Alojziji Leskovšek, strokovni tajnik in občinski odbornik v Celju, ni identičen z onim Leskovškom, o katerem smo v št. 12. »Nove Dobe« prinesli vest, da je 142.000 Din v Zagrebu poneveril. Imenovani ni niti v sorodu z onim, ki je poneveril denar.

Zmanjkal je pred nekaj časa ročni voziček izpod kozolca posestva »Livača«, Gaberje št. 21. Če bi kdo kaj vedel o njem, se prosi, da naznači to posestniku.

Odgovorni urednik »Cillier Zeitung« je bil obsojen radi žalitev priobčenih v tukajšnjem nemškem listu zoper g. župana v Laškem dr. Roša na 500 Din in povrnitev sodnih stroškov.

Kino Gaberje. »Njegovo veličanstvo na Madagaskaru«, senzacijska, romantično - pustolovska drama v 10. dejanjih in 2 epohah se predstavlja

prva epoha v soboto 3. nedeljo 4. in ponedeljek 5. febr. Predstave ob delavnikih ob 8. uri, ob nedeljah in praznikih ob 5., 7. in 9. uri zvečer.

Sokolstvo.

Občni zbor Sokolskega društva v Celju, dne 28. januarja 1923.

Br. podstarosta dr. Milko Hrašovec je ob 9. uri dopoldne, ko je dognal sklepčnost, otvoril občni zbor in prečital pismo brata staroste Smertnika, s katerim je ta vsled prevelike zaposlenosti zunaj Celja odložil svoje mesto. Navajal je velike zasluge, ki si jih je iztekel odstopivši starosta za celjskega Sokola. Nato se je spominjal med letom umrlih bratov Antona Kolenca in dr. Franca Lipša in sestre Cirile Zupančičeve. Drugi je bil župni odbornik, zadnja marljiva vaditeljica. — Po prečitavanju zapisnika zadnjega občnega zbora je podal tajnik svoje poročilo.

Iz njegovega poročila posnamemo, da šteje društvo 286 članov in 121 članic, skupaj 407. Po poklicu pripada članstvo naslednjim stanovom: delavcev 6, učiteljev in učiteljic 26, dijakov 17, trgovcev 52, obrtnikov 33, uradnikov in uradnic (zasebnih in državnih) 130, vojaki 3, obrt. pomočniki 22, trg. sodrujniki in sodrudiče 80, zasebniki 40, članov z akademsko izobrazbo 46. Navedel je še druge statistične podatke tako radi knjižnice in enako. Vseh odborovih sej je bilo 21, dva sestanka in en izvanredni občni zbor. Med drugim se je spominjal tudi našega vojaštva, ki se je zlasti ob priliki župnega zleta izkazalo Sokolstvu zelo naklonjeno.

Tajnikovemu poročilu je sledilo blagajnikovo. Podal je natančno sliko o celokupnem denarnem prometu v minulemu letu. Društvo je imelo zelo velike izdatke v dneh vsesokolskega zleta. Članarina je bila vedno pobrana, vendar se z njo nikakor niso mogli kriti upravni stroški. Župni zlet se vsled slzbege vremena ni končal z dobrim uspehom. Vkljub vsemu temu je društvo danes gmotno dobro podprto, kar je predvsem zasluga brata Sireca.

Brat načelnik je podal obširno poročilo o tehničnem delovanju. Zanimiva je bila statistika telovadnega obiska, udeležba naraščaja in članstva našega društva pri tekmah v Celju in Ljubljani. Bratu Jerinu kot tehničnemu vodji, bratu Wiltavskemu, sestri Rebekovi in Černejevi, kakor vsem, ki so pripomogli, da je imelo društvo v pretečenem letu lepe uspehe v tehničnem oziru, se izreče zahvala.

Nato je poročal še brat Prekoršek kot predsednik prosvetnega odseka, nakar se je vršila volitev s sledečim sporedom: starosta dr. Milko Hrašovec, podstarosta dr. Leopold Vičar, načelnik Lojze Jerin, načelnica Marica Černejeva, načelnik prosv. odseka dr. Juri Štempihar; odbor se je naslednje konstituiral: tajnik Franjo Čepin, blagajnik Drago Sirec, gospodar Anton Misja, matrikar Tinče Novak, nadaljni odborniki Detiček Makso, Dolžan Franjo, Grobelnik Tone, Saksida Franjo, Poljšak Rudolf, Wiltavsky Bernard, Zofka Debelak in Vera Dereani. Namestniki: Fleischer, Pavlinič in Anica Arhova. Rač. pregledovalca: dr. Ernest Kalan in Mirko Gruden. Praprotničak: Ivo Kapus, namestnik Drago Žabkar. Župnim odbornikom: dr. Štempihar, namestnik Franjo Fleischer, Delegatje za župni občni zbor: dr. Stanko Sajovic, Drago Kralj, Janko Pogačnik, Marica Černejeva in Slava Basiakova.

Članarina ostane kakor doslej in sicer 1 Din na mesec.

Občni zbor je z navdušenjem sklenil, da se brata Josipa Smertnika imenuje dobrotvornim članom in mu izda častno diplomu. V sokolskih krogih Jugoslavije je njegovo ime znano in ni, da bi na tem mestu posebej govorili o njegovih zaslugah.

Pri slučajnostih se je razpravljalo še o raznih drugih zadevah. Potrdil se je sklep izvanrednega občnega zbora radi obiska nemških prireditev. Soglasno se je obsojalo, da se žal med Slovenci še vedno najde kako človeče, ki obišče nemško prireditve in to v času, ko se z našimi brati na Koroškem in Primorskem postopa na tako brutalen način.

Občni zbor je potekel gladko in stvarno. Vsi, ki so bili navzoči, so se

vračali s prepričanjem, da se Sokolsko društvo v Celju vedno ravna po geslu: »Naprej, nazaj niti korak!« Zdravo!

Dopisi.

Laško. Poduradniki tukajšnjega trboveljskega premogonika priredili so v soboto, dne 20. januarja t. l. plesni venček v sokolski dvorani pri Henkeju. V bogato ozaljšani, nadvse okusno dekorirani dvorani zbralo se je poduradništvo in številno drugo občinstvo k vselemu rajanju, katero se je odlikovalo vsled splošnega izvrstnega razpoloženja pred vsemi enakimi predpustnimi veseljami. Omeniti nam je glede dekoracije dvorane predvsem simbolično iz premogovnih kosov sestavljeni podstavek, nad katerim ste bili prekrasni sliki Nj. Vel. kralja in kraljice, menda edini te vrste. Te sliki ste božični dar »neimenovanega« dobrotnika našemu Sokolu. Največ zahvale za prekrasno uspele prireditve gre g. ravnatelju inž. Widri ter njegovi ge. soprogi in hčerki. Lahko rečemo, če bi Trboveljska tudi pri drugih rudnikih imela na ravnateljskih mestih može, kot je g. Widra, bi ne bilo javnih pritožb proti razmeram, ki vladajo pri Trboveljski. Gmotni uspeh te prireditve je brezdvomno dober, čisti dobiček pa je namenjen ustanovitvi javne knjižnice za rečiško dolino. Ako bodo gg. poduradniki to oživel s pomočjo g. ravnatelja, bomo mogli zaznamovati zopet lep uspeh, ki bo rodil obile sadove. Pri tej priliki ne smemo pozabiti izreči g. ravnatelju zahvalo za na Barbari priredstvi prirejeno zbirko za Sokola, ki je prinesla Din 300, G. ravnatelju in njegovi obitelji, pa tudi drugim dobrotnikom, med njimi osobito g. stavbeniku Jezerniku naš iskren: Zdravo! Sokol.

Obrotno društvo v Šoštanjju je priredilo dne 27. januarja t. l. jako lepo uspeli plesni venček v dvorani hotela »Union«. Okusno okrašeni prostori in dvorana so pokazali, da je tu sodelovalo mnogo pridnih rok, katere niso štedile s časom, da s tem pokažejo, kaj zmore dobra volja, ki jo imajo šoštanjski uradniki, kadar se gre za dobro stvar. Ples je bil prirejen namreč na korist obrtne nadaljevalne šole in upamo, da s povoljnimi uspehom. Pri tej prireditvi se je pokazalo, da Šoštanj ni več tisti, kakor je bil pred leti. Ta res domači ples so obiskali šoštanjčani brez razlike političnega mišljenja, vidl se, da vodi to smotreno delo k konsolidaciji nekdanjih tužnih razmer. Priznati se mora predsedniku obrtnega društva g. Volkmu, da dobro razumeva stvarni položaj in le tako mu je bilo mogoče doseči pravi namen. Če še omenimo, da so za prireditve te plesne zabave šoštanjčani darovali skoro vse, to so slaščice, likerje, kavo, sladkor itd. Tudi meščani drugega narodnega mišljenja niso zaostali s svojo požrtvovalnostjo, da se doseže čim izdatnejši uspeh za omenjeno šolo, za katero država do danes še ni ničesar prispevala.

Zabave se je udeležilo nekaj zastopnikov celjskega obrtništva, na čelu istega seveda nad vse zabavnih deviški klub. Udeležba je bila tudi od oddaljenih krajev tako iz Polzele, Mozirja itd. Železniška godba iz Maribora je neumorno igrala, kar bodi tukaj pohvalno omenjeno. Šoštanjskemu obrtnemu društvu pa ključemo: »Le tako naprej na vsem polju naših gospodarskih interesov, naprej do cilja!«

Obrtnik.

Mozirje. Odlikovanje velezaslužnega sadjarja g. nadržitelja Franca Praprotnika. Zastava na hotelu »Nazarje« je naznanjala kraj, kjer se bode vršil velepomemben dogodek. Zbrala se je tolika množina ljudi, da je bila dotična dvorana prenapoljena. Na mizi je bilo razpoloženo krasno sadje z lepimi okraski, nad njo pa je visela okusno okrašena podoba Nj. Vel. kralja Aleksandra, katero dekoracijo je izvršil znani sadjar g. Rud. Pevec, kateri je tudi zastopal sadjarsko društvo. Isti kot trški župan je krasno in srčno pozdravil vse navzoče, ter je dal besedo g. Praprotniku, ki je le njemu dano besedo vnemo govoril o gospodarskem, ter etičnem pomenu umnega sadjarstva. Ginjeno so vsi navzoči poslušali tako navdušene besede sivolasega starčka. Vodja politične ekspoziture g. dr. Janko Šiška, je pa po opisu tako velikih zaslug,

katere si je s svojo mnogoletno, ne-
utrudno delavnostjo pridobil, g. Pra-
protniku na prsa pripel zlato svetinjo,
s katero ga je odlikoval Nj. Vel. kralj
Aleksander. Svetinja ima napis »Za
državlanske zasluge«. Nato spregovori
g. Hribnik, ravnatelj v Šoštanj, ter
je natančno opisal pota, po katerih je
hodil Praprotnik, kot učitelj sadjar.
Zagotavljal ga je velike hvaležnosti
tukajšnjih prebivalcev, kateri ga bodo
vse čase v trajnem spominu obdržali.
Izrekel je še iskreno željo v imenu
vseh navzočih, da bi se še mnogo let
pri najboljšem počutku veselil svojega
tako blagonosnega življenja. Čestital
je tudi slavljencu domači župnik g.
France Krošel, želeč mu doživeti še
mnoge pomladi, ki ga vidno osvežnejo.
Potem povzame besedo g. Al. Goričar,
tovarnar v Ljubiji, ter je v imenu
vseh navzočih povdarjal, kako jih to
veseli, da se je tako neumorno de-
lavni pospešitelj splošne narodne bla-
ginje s tem odlikovanjem dostojno
počastil. Vidno ganjen se je g. Pra-
protnik vsem navzočim zato tako
lepo prireditev presrčno zahvalil. Kon-
cem je še župan g. Rud. Pevec v
kratkem, ter jedrnatih besedah govoril
o sadjarstvu, o pomenu istega, ter trgo-
vini, navduševal navzoče na neumorno
delo, priporočal gotove vrste, zadnji
čestital slavljencu, zlasti pa je omenil,
da so ravno njegovi učenci in učenke
navzoče veselega akta, da zamorejo
svojemu zaslužnemu učitelju za vsa
njegova dela častitati. Solze v očeh so
bile dokaz, da je župan Pevec govoril
v srce segajoče besede, izrekel vsem
navzočim pristrčno zahvalo, da so se
tako v obilem številu odzvali in prišli
počastiti blagega učitelja, ter dobro-
nika in je povzročitelju današnjega
dne, kateri je umel in znal ceniti moža,
ima smisel za umno sadjarstvo, s tem
visokem odlikovanjem počastil vse
sadjarje, pozval navzoče, da našemu
blagemu vladarju Nj. Vel. kralju
Aleksandru zakličejo trikratni »Živio«,
čemu se je vsi občinstvo z navdu-
šenjem odzvalo. Tako se naj goji
ljubezen do našega blagega vladarja.
S tem zaključil župan Pevec velepo-
membno slavnost.

mu. Dne 3. februarja pa se vrši v Götzovi
dvorani v Mariboru elitni triglavanski
ples, za katerega vlada po celi Sloveniji
velikansko zanimanje. Vsi, ki čutijo na-
rodno in napredno in so naklonjeni na-
šim akademikom, ki se bore z največimi
težkočami v univertitetnih mestih, se
bodo udeležili triglavanskega plesa, po-
sebnost ker je čisti dobiček namenjen rev-
nim akademikom. Če kdo po pomoti ne
bi prejel vabila, naj se oglasi pri dr.
Milko Hrašovcu, odvetniku v Celju.

Gg. starejšine J. A. D. »Triglav« o-
pozarjamo ponovno, da se vrši dne 3. II.
ob 2. uri popoldne v Mariboru velik tri-
glavanski zbor vseh gg. starejšin in ak-
tivnih Triglavčanov. Ker se bodo obrav-
navala zelo važna načelna in admini-
strativna vprašanja (premestitev centrale
itd.), je želeli, da se zbora tudi gg. sta-
rejšine v kar največjem številu udeležijo.

Zapuščina kralja Petra. Kralj Alek-
sander je podedoval vse nepremičnine
in eno tretjino premičnin, kraljevič Gjo-
rgje in kneginja Jelena pa vsak po eno
tretjino vrednostnih papirjev in denarja
v gotovini. Kralj Aleksander je torej po-
dedoval tri liše v Beogradu, posestva v
Topoli in na Cetinju, v skupni vrednosti
10 milijonov dinarjev. V blagajni in knji-
žicah je bilo pol milijona dinarjev. Raz-
ven tega je imel kralj 15.000 komadov
akcij in drugih vrednostnih papirjev sko-
ro vseh srbskih zavodov in 25.000 tujih
akcij, zlasti francoskih. Kralj Peter je
podpisal v svetovni vojni tudi za 340.000
francoskih frankov francoskega vojnega
posojila. Svojemu slugu Zdravku je za-
pustil 5.000 Din, katerih pa ni hotel vsled
previsoke pristojbine prevzeti, zato mu
je dvor nakazal še 10.000 Din, da je po
odbitku državne pristojbine dobil prvot-
no svoto.

Ljubljanske glasbene matice, koncert
v Ptuj. Glasbena Matica iz Ljubljane,
ki proslavlja svojo 50-letnico tudi na ta
način, da prireja po večjih krajih Slove-
nije vokalne koncerte, priredi dne 4. II.
1923 ob pol 18. uri v Društvenem domu
v Ptuj koncert mešanega zbora z iz-
branim obširnim sporedom. Ker je s tem
dana možnost tudi okoličanom, da se u-
deležijo te izvanredne kulturne prire-
ditve, je pričakovati mnogobrojnega o-
biska iz celega okraja. Predprodaja
vstopnic in sporedov z besedilom v trgo-
vini Milko Senčar & drug v Ptuj.

Vojaška amnestija. Kralj je uka-
zal, da se izda naredba, po kateri se
vsem, ki so bili obsojeni od vojaškega
sodišča na 6 mesecev ječe, kazni od-
pusti, onim pa, ki so kaznovani na leto
dni, kazni zmanjša na pol leta.

Iz zaporov je pobegnil v Šibe-
niku Mario Catterini, ki je bil radi
tihotapstva obsojen od glavne carinar-
nice na 229.009 dinarjev ali leto dni
zapore. Ker je v zaporu simuliral bo-
lezen, so ga oddali v bolnišnico, od
koder je pobegnil. Najbrže je imel pri
begu pomagачe.

Narodno gospodarstvo.
Češki bančni urad in padec dinarja.
(Izjava glavnega ravnatelja čeho-slovaškega
bančnega urada.)

Zadnji padec dinarja je imel za po-
sledico — kot je to že vedno pri takih
prilikah — da se je lovilo krivca. Vzrok
naj bi bil v zunajpolitični situaciji,
v odredbi finančnega ministra, ki pri-
pušča prosto devizno kupčijo in v dru-
gih sličnih zadevah.

Najbolj in vedno zopet pa se je
pojavišla legenda, ki je dolžila čeho-
slovaški bančni urad finanč. ministrstva,
da je on najbolj zakrivil padec dinarja.
Bazo za to legendo ni bilo, vsled do-
godkov zadnjih dni, težko najti. Tudi
čeho-slovaška krona je utrpela zadnji
čas precejšno nazadovanje in čeho-
slovaška državna banka je morala sta-
viti izdatne devizne zaloge na razpo-
lago, ne morda zato, da češko krono
umetno podpre, temveč radi tega, da
krije devizne zahteve domačih impor-
terjev in eksporterjev (ki so predpro-
dajali, pa ne eksportirali) in da umiri
kronski padec, ki je imel svoj izvor v
Pragi. To dejstvo v zvezi s splošno
težko politično situacijo evropsko, je
v Jugoslaviji povzročilo mnenje, da je
čeho-slovaški bančni urad vrgel veliko
množino dinarjev na trg. Vsak devizni
tehnik v Pragi in poznavalec tega trga
bi lahko onim jugoslovanskim listom,
ki to legendo vedno zopet pogrevajo,
z lahkoto to pogrešno in neutemeljeno

mnenje ovrge. Na Češkem ni špekulacija
z dinarji, poleg tega pa tudi ni v čeho-
slovaški takih dinarskih zalog, ki bi v
razmerju s tem, kar ima bančni urad
na angl. funtih in dolarjih v zalogi in
kar je stavil v zadnjih dneh trgu na
razpolago, prišle v poštev.

»Prager Presse« pa se je kljub
temu obrnila v interesu dobre stvari
in da povzroči popolno razčiščenje tega
vprašanja, na glavnega ravnatelja
bančnega urada čeho-slov. finančnega
ministrstva Avg. Novák-a, ki je podal
sleden avtentično izjavo: »Žalostno bi
bilo, če bi kdo v Jugoslaviji vestem,
da smo mi oddajalci dinarjev, verjel,
kljub temu, da smo mi oficijelno iz-
javili, da to ni res. Mi smo ponudili

dokaze, da preprečimo razširjenje teh
vesti, ki so izhajale od nepoštenih
elementov z nameni, ki so prozorni.
Več storiti nam ni bilo mogoče.«

»Prager Presse« povdarja, da je
zveza med Jugoslavijo in Češko-Slo-
vaško trdna ne samo radi nujne po-
trebe, temveč tudi radi krvnega brat-
stva. »Z veseljem pozdravljamo vsak
srečen korak našega južnega zaveznika
na potu k blagostanju, ker smatramo
okrepitev našega zaveznika in to tudi
na gospodarskem polju, za okrepitev
naše lastne pozicije.«

»Prager Presse« 18. I. 1923.
Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.
Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

PALMA
Kaučuk potpetnike
in potplate

Prednosti!

Ceneje
in
znatno
trajnije
nego od kože!
Varstvo
proti vlagi
i mraza!

Vajenka in šivilje
se sprejmejo pri Drago Cerlini, tovarna
kravat v Celju. 174

**Proda se
šivalni stroj
in nov štedilnik.**
Razlagova ul. 8., Celje, pritličje. 2-1

Korenje rumeno in belo ter **repa**
na prodaj v Gaberju št. 21

Proda se mala 1
železna peč
in nova skrinja za premog po nizki ceni.
Naslov v upravi.

Proda se nova
kuhinjska posoda
(firma »Babna«, Praga) v Miklošičevi
ul. 5, pritličje, desno. 156

Knjigovodja
samostojen, se takoj sprejme pod zelo
ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Vele-
2 trgovina«, poštni predal 44, Celje 1

Proda se malo rabljeno
motorno kolo
znamka (Wanderer). Natančnejša po-
jasnila pri tvrdki Ivan Kos, Celje,
Prešernova ul. 17. 163

Izgubljeno.
Izgubila se je pred 3 tedni listnica z
denarjem in **važnimi** dokumenti od
Dečkovega trga do Narodne kavarne.
Pošten najditelj se naproša, da isto
odpošlje po pošti brez podpisa na v
listnici se nahajajoči naslov, denar pa
si naj obdrži za nagrado. 173

**Prostovoljna
javna dražba**
V nedeljo 4. febr. 1923 ob 9. uri
dopoldne se vrši na Sp. Hudinji št. 23
(Krenova hiša) prostovoljna javna draž-
ba izgotovljene obleke, blaga za ženske
obleke, moškega perila in pohištva.

Fotografiranje

izključno samo za maske in kostume!

Genjene dame tem potom vljudno obveščam, da sem
določil četrtek 8. in nedeljo 11. sveč. od 9 do 4 ure
za slikanje mask. Atelje dobro zakurjen in bo nemoteno!
Soba za preobleči na razpolago. Se priporoča

Foto „Pelikan“ Celje
Razlagova ulica 1.

Stojte! Kam pa v nedeljo, 4. februarja?
Sveda gremo vsi na veliko

VESELICO

„Bratstva v Nar. domu“
kjer bo najlepša domača zabava.
Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Dnevna kronika.

Cenjene naročnike prosimo, ki se
tiso poravnali naročnine v tekočem
letu, kakor tudi za pretečeno leto, da isto
v najkrajšem času store, ker bi se jim
moral sicer list ustaviti.

Uprava »Nove Dobe«.
Župan dr. Perič - komunist. »Slov.
Narod« je objavil v št. 24. od srede dne
31. jan. brzojavko, ki je bila poslana iz
Zofije v Moskvo, v kateri se inenuje
ljublanski župan dr. Perič komunist in
Gosarjevci revolucionarna proletarska
stranka.

Redni letni občni zbor kluba slov.
kofesarjev Celje, se vrši v ponedeljek 5.
februarja ob pol 8. uri zvečer v društvu
ni sobi pri Balkanu.

Požar. V Arčlunu pri Voiniku je u-
gnjen ogenj kozolec posestnika Žumra.
Kakor se nam je sporočilo je bil kozolec
prazen in ni bilo nič sena v njem. Kako
je ogenj nastal, še ni dognano.

Triglavanski ples v Mariboru. Aka-
demsko društvo »Triglav« v Gradcu si
je zadobilo tekom 48 let svojega obstoja
splošno simpatije med slovenskim nara-
dom, posebno pa v slovenski Stajerski.
Če so prihajali Triglavani iz nemškega
Gradca v domovino so jim vihrale za-
stave v pozdrav in množice ljudstva so
navdušeno pozdravljale akademike Tri-
glavane, ki so prišli, da si naberejo no-
vili svežih moči za težke boje v nemško-
nacionalnem Gradcu. Pristrčno in go-
stoljubno so sprejemali povsod Trigla-
vane, saj so vedeli, da pridejo iz »Tri-
glava najboljši in najidealnejši bojevniki
za narod. Ponosno lahko trdimo, da je
najboljše in največje ljudi vzgojil naše-
mu narodu ravno »Triglav«. Kadar so
se vršili znani triglavanski plesi, se jih je
udeležila vsa slovenska napredna jav-
nost, da s tem dokumentira svoje glo-
boke simpatije napram »Triglavu«. —
Po preobratu se je »Triglav« preselil v
Zagreb, podružnice pa so se osnovala v
Ljubljani in na Dunaju. Lepi novoini raz-
voj »Triglava« je jasen dokaz, da je nje-
govo delovanje pravilno. Pred dvema
leti se je vršila v Celju sijajna proslava
45-letnice »Triglava«, ki je gotovo se
vsem udeležencem v najlepšem spomi-

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju, centrala v Ljubljani

Poštni ček. rač. 10,598

142

Delniška glavica Din 20.000.000—

Rezerve cca Din 17.500.000—

50—43

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Metkoviču, Nov. Sadu, Ptuju, Sarajevu, Splitu, Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Prostovoljna dražba

se vrši v soboto dne 3. tm. ob 9. uri dop. na Kralja Petra cesti št. 25. Prodajalo se bode pohištvo, perilo in druge različne stvari

KONJ

lep, izvrsten za jahanje in za vožnjo, črne barve, 175 cm visok se takoj proda po zelo ugodni ceni. Kje pove Adolf Urbančič, mesar, Gaberje. 2-1

Gostilna Jakob Šribar
pri cinkarni v Gaberju pri Celju
priredi v petek, dne 2. febr. domačo

Veselico

Za dobro postrežbo, pijačo in različna jedila bode najbolje preskrbljeno. Svira domača godba. Vstopnina prosta.

Za obilen obisk se priporoča
gostilničar.

Denarja ni 5-4
draginja je velika, zaslužek pa majhen. — Ako hočete z malim trudom — doma v svojem kraju s prodajo nekoga izdelka
gotovo do 200 R na dan zaslužiti
mi pošljite v pismu svoj na tančni naslov in znamko za odgovor.
Josip Batič, Litija 31.

Ivan Mastnak

Celje Kralja Petra c. 15 Celje
priporoča za nakup lastno izdelanih površnikov, oblek, posameznih hlač 10 itd. za gospode in dečke. 4

IVAN MASTNAK

CELJE Kralja Petra c. 15
priporoča svojo zalogo prvovrstnega sukna, hlačevine ter vseh krojaških potrebščin itd.

Ant. Lečnik

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 43

Gospodična išče službo za

plačilno natakario

154 Ponudbe na upravo. 2-2

+ Dame +

katerim izostaja ali popolnoma izostane mesečno perilo, naj so brez skrbi. Jaz pomagam in ščitim njih zdravje in pri našam novo veselje do življenja. Oblastveno preizkušeno in potrjeno. Obrnite se takoj na

1345 **K. Fesq** 26-9
Hamburg A 118. Papestr. 95.

SALAME

prve vrste
nova robapovsem zrela
se dobiva
povsod!I. hrv. tvornica salam,
suhega mesa in masti

M. Gavrilović
sinovi, d. d.
Petrinja.

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora
ter priporoča posebno
la. čehoslovaški in angleški
koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog,
črni premog in brikete.

Naslov: **Prometni zavod za premog**
d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.
24-3 Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Naša iskreno ljubljena, dobra mati, tašča, stara mati, gospa

HELENA SKOBERNE

je dne 29. januarja ob 5. uri popoldne v Gradcu po dolgi in zelo težki bolezni, predvidena s tolažili sv. vere, za vedno zatisnila oči.

Zemeljski ostanki drage rajнке se pripeljejo v Celje, kjer bodo v soboto, dne 3. februarja ob pol 4. uri popoldne v mrtvašnici mestnega pokopališča blagoslovljeni in položeni k večnemu počitku v rodbinski grobnici.

Sv. maša zadušnica se bode brala v pondeljek, dne 5. februarja ob pol 8. uri zjutraj v Marijini cerkvi.

Celje, dne 30. januarja 1923.

Žalujoci ostali.

Najnovejše spo-
mladno in
letno

je dospelo
v veliki izbiri

tvrdk

SUKNO

Adler & Büchler,
Zagreb

Preradovičeva
ulica 2.Preradovičeva
ulica 2.Brzjav: Štofovi, Zagreb. **Sukno in platneno blago na debelo.** Telefon 26—56.

DEVIZE
NAKAZILA

VALUTE
AKREDITIVI

SLAVENSKA BANKA D./D. PODRUŽNICA CELJE

Ljubljana • Zagreb • Beograd

Stanje vlag K 1.000.000.000—
Kapital in rezerve K 200.000.000—

VLOGE **5 1/2 %** DNEVNO

vezane 30 dni
VEČJE DALJE VEZANE VLOGE PO DOGOVORU

Vedno sveže praženo kavo, riž, čaj, pristno staro slivovko, čajni rum, konjak, likerje, trapistovski sir in vse drugo špecerijsko in kolonijalno blago priporoča po zelo zmernih cenah trvdka

Anton Fazarinc

poleg bivše graške mitnice
Kralja Petra cesta šte. 27
58 Kupuje deželne pridelke. 50-4

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega milina

NA DROBNO!

55 50-4

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino inozemskega blaga kakor sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

Novo!

Naznanilo!

Novo!

Dovoljujem si cenjenemu občinstvu v Celju in okolici naznaniti, da sem ctvoril

v Celju, Gosposka ulica šte. 26 (prej Faganel) trgovino z usnjem in čevljarskimi potrebščinami.

Potrudil se bodem cenjenim strankam postreči najbolje in z solidnimi cenami.

IVAN ULAGA,

trgovina z usnjem in čevlj. potrebščinami,
Celje, Gosposka ulica šte. 26.

Novo!

Novo!

Obl. konc. posredovalnica
za promet z realitetami:

Anton P. Arzenšek

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in malih posestev, industrijskih podjetij itd., itd. vestno in točno. 45-33

ZAHTEVAJTE V VSEH GOSTILNAH
IN KAVARNAH RAČUNSKE LISTKE
CMD!

71 50-3

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira izven torka in petka vsak dan v Št. Jurju ob juž. žel. za jetične. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Prodaj dobro ohranjeni, kratak

klavir

2 po ugodni ceni. Naslov v upravi. 2

Hranilnica mestne občine Celje

naznanja svojim vložnikom, da obrestuje od 1. januarja 1923 naprej hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu po

 5%

oziroma (vezane) po **5 1/2** in **6%**

Večje in trajne vloge po dogovoru tudi višje.

Upravni svet.

Ustanovljena 1864. **Hranilnica mestne občine Celje** Ustanovljena 1864.

52-1

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 42.000.000. Vrednost rezervnega zaklada K 8.000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Pošne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnično plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knjižice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Pupilarno varni zavod.

Celofon št. 35.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.

Ženini in neveste!
Poročne prstane
kupite najbolje pri

R. SALMIČ - CELJE

NARODNI DOM Velika zaloga ur zlat-
nine, srebrnine, očal itd.

Kupujem staro zlato in srebro po dnevnih cenah.

Stroji

za obdelovanje kovine,
pločevine in lesa,

orodje kakor tudi transmisije, plugi,
motorji in mlatilni stroji
so stalno v zalogi pri

Karlo Jetzbacher d. d.

ZAGREB, Vlaška ul. 25, Tel. 4-90.

Generalno zastopstvo: Zimmermann-Werke, Chemnitz, A. B. C. Motoren-
Ges. Wien. - Guntramsdorf, Artur Hauser & Co., Schweissanlagen.

1172 24-17

Razširjajte „Novo Dobo!“

Manufakturo

(sukno, platno, cefir, barhent, druk za predpasnike itd.)

prodaja po nizkih cenah

novootvorjena trgovina

Ernejc & Repovš, Celje.

v vogalni hiši Kralja Petra c. 23, vhod v Vodnikovi ulici.

Največje, domače elektrotehnično podjetje:

ELIN družba za elektrotehnično industrijo d. z o. z.

Elin gradi električne centrale in omrežja;
Elin proizvaja in dobavlja vse električne stroje in
Elin elektrotehnične aparate in izdelke;
Elin projektira brezplačno vse naprave in obrate,
ki so v zvezi z elektriko.

1321 25-20

Tehnične pisarne in zaloge:

Ljubljana, Dunajska cesta,
Palača Ljublj. kreditne banke.

Maribor, Vetrinjska ul. 11.

3-3

Grande

Patria Casino Liquere surfine

Posojilnica v Celju

(NARODNI DOM na oglu v pritličju)

obrestuje od 1. januarja 1923 vse vloge po čistih

5% dnevno razpoložljive,

5½% proti 30 dnevni odpovedi,

6% proti 90 dnevni odpovedi.

Vloge denarnih zavodov in večje stalne vloge po posebnem dogovoru višje ter plačuje sama rentni in invalidski davek. Obresti se računajo od vseh vlog od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog K 64.000.000.—